

Auca d'en Bac de Roda (1658-1713)

Patriota català, austricista i vigatà

1. A Roda, al peu de la Plana
sona alegre la campana
2. Perquè han dut a batejar
el nen Francesc Macià.
3. Un nadó viu i despert,
fill d'Escolàstica Ambert.
4. El seu pare és traginer,
tot un home del terror.
5. Sa mare, que és vigatana,
va a mercat cada setmana.
6. De petit, a cor què vols,
tresca en Bac pels corriols.
7. Amb catorze anys, decidit,
accepta de ser el marit,
8. ... enamorat i manyac,
de la pubilla del Bac.
9. D'aquí, és d'on li ve el nom
amb què el designa tothom.
10. A la Guerra dels Nou Anys
s'allista amb uns quants companys.
11. De voluntari fent gala,
es presenta al veguer Sala.
12. En defensa dels pagesos,
vol lluitar contra el francesos,
13. ... que envaeixen Catalunya.
Per tal causa l'arma empanya.
14. Capità de fusellers,
serà perquè és dels primers.
15. Per Olot i la Garrotxa,
lluïta valent i ferotge.
16. I fa caure presoner
un general brigadier,
17. ... que mor a Castellfolit
després d'haver estat ferit.
18. El marquès de Gastañaga,
el virrei, fins l'afalaga.
19. Com que en Bac ha estat fidel,
ascendeix a coronel.
20. S'acaba la guerra amb França
i al seu mas ara descansa.
21. Fins que l'any 1705
novament s'enfila al ring.
22. Se'n va a Sant Sabastià
perquè el pacte hi vol signar,
23. ... que du a Gènova en Peguera,
austricista de primera,
24. ... i un cop signa Mitford Crowe
ens comença l'enrenou.
25. Tot Vic s'alça: en Puig, en Mas,
en Moragues i en Regàs
26. ... i molts altres vigatans,
amb les dagues a les mans.
27. Amb les dagues i el trabuc
a favor de l'Arxiduc.
28. El virrei Velasco, ofès,
cap a Vic se'n puja encès.
29. I el derroten al Congost
el dia 15 d'agost.
30. Per fi toca el pirandó,
tot l'exèrcit del borbó.
31. Carles entra a Barcelona
i es posa bé la corona.
32. Tot és festa, tot són cants.
"Visca el rei i els vigatans!"
33. En Bac torna cap a casa.
Satisfet guarda l'espasa.
34. Però l'any 1709
ha de batallar de nou.
35. Lluita a Besalú i a Olot.
Torna a casa així que pot
36. ...fins que ens arriba d'Almansa
aquell mal que a tots "alcança".
37. L'Arxiduc se'n va a Viena
i tots se'ns giren d'esquena.
38. S'acorda la pau a Utrecht
i Anglaterra es fa el suec.
39. Ens quedem sols en la lluita.
Com se'ns ha girat la truita!
40. Bracamonte arriba a Vic,
que es sotmet a l'enemic.
41. Al Colom s'amaga en Bac
com aquell que es fica al sac.
42. El delata un tal Riera
i li van a la cacera.
43. Sense cap judici previ,
fan que en Bac confessió rebí.
44. I a Vic mor executat,
amb honor i dignitat.
45. Mes no va morir endebades
a la Rambla Devallades.
46. Com molt bé diu la cançó,
no el mataren per traïdor,
47. ... sinó perquè volgué dir
el que jo escric ara aquí:
48. Que visqui nostra nació.
Via fora l'invasor!

Joan Vilamala, 2007